

ZENTAI ELLENŐR.

Helyi és vidéki érdekű társadalmi és közgazdasági hetilap.

Szerkesztő és kiadóhivatal: Kinizsi-utca 758. sz. hova a lapot érdeklő közlemények, hirdetések, az előfizetési pénzek és hirdetés díjak intézendők.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, félre 2 frt, negyedévre 1 forint. — Egyes számok a szerkesztő lakásán és Zettin József ur kereskedésében 10 krért kaphatók.

Megjelenik
minden vasárnap.

Hirdetések:

Hirdetési díj egy négyszög-centiméternyi térért 2 kr. — Bélyegdíj mindig beiktatás után 30 kr. — Nyilttér petitsoronként 10 kr.

A tisztujtás és az alispán.

(Vége)

Az új községi törvény 39. §-a szerint választásról addig szó sem lehet, míg a választók névjegyzéke végérvényesen megállapítva, illetőleg a törvényben kijelölt összes fórumok által helybenhagyva nincs. Nálunk a választók névjegyzéke egyenesen meghamisított, a községi képviselők választása határozottan hamis névjegyzék alapján ejtett meg; ezen hamis névjegyzék készítése miatt Gombos G. és érdektársai ellen panasz, illetve följelentés tetetett az alispán urnál, illetve az igazoló-választmánynál. S mit tön az alispán ur? Ezen fontos körülményt is, mely nélkül törvényes választásra még gondolni sem szabad, belefajította az igazoló-választmány szept. 21-iki ülésén tett azon indítványába, hogy a kiskoruk szavazatának érvényessége fölött a tisztujtás után döntsön az igazoló-választmány. Mert a névjegyzék-hamisítás éppen abból áll, hogy a 361 kiskorú minden törvényes eljárás mellőzésével a közszemlére kiteve volt névjegyzékbe pótlólag bejegyeztetett a nélkül, hogy azoknak fölvetelét a névjegyzék összeállítására kiküldött választmány tárgyalta és elfogadta volna. A hamis névjegyzék pedig aláíratott oly négy tagja által a kiküldött választmányának, kik közül hárman tanuk előtt kinyilvánították, hogy ők a kiskoruk fölveteléről semmit sem tudnak és hogy az általuk aláírt névjegyzékbe befoglalt kiskoruk fölvetele a választók közszemlére kitett névjegyzéke ellen beadott észrevételek tárgyalása alkalmával szóba sem hozatott, sőt egyik aláírt tag, Kohn Sámuel oda nyilatkozott, hogy az általa aláírt névjegyzékről azt, hogy abban a kiskoruk is bennefoglaltatnak, nem is gyanította és csakis ezen jóhiszemben írta alá, a nélkül, hogy az abban előforduló nevek, vagy általában annak tartalmára figyelmét kiterjesztette volna, sőt mint állítja, a mondott névjegyzéket nem is azon időben írta alá, melyről (jun. 19.) kiállítva van, hanem a képviselő-választást megelőző napon, tehát jul. 10-én, a midőn mint egyik kerületbeli választási elnök a többi kerületi elnökökkel együtt a választásnál követendő eljárás tárgyában a város házához meghivatván, azon alkalommal kéretett föl a névjegyzék aláírására. Ugyanezen Kohn Sámuel mint kerületi választási elnök e minőségében kifogást is tett a kerülete számára kiállított névjegyzék ellen a miatt, hogy abban a kiskorukat is fölve látta. Midőn pedig a közgyám szavazatával többséget nyert képviselő-jelöltek között saját neve is tudomására esett, a szavazás színhelyén nyomban kijelentette, hogy ő a választást el nem fogadja, mert azt a közgyám szavazása, illetve az ez által képviselt kiskoruknak a választók névjegyzékébe törvénytelen módon történt bejuttatása miatt törvényesnek el nem ismeri. Ez utóbbi nyilatkozat az illető kerület választási jegyzőkönyvébe is fölvetetett és a név-

jegyzék hamisítása ellen beadott panasz, illetve följelentés szintén tartalmazza azt.

Kérdjük ezek után: ki az az alispán, ki ily előzmények után nem látja hivatalos állásának kompromittálását azon eljárásban, melyet ha föltéve, nem ő inszenizált is, de ahhoz teljes készséggel, sőt adott szavának megszegésével, személyes reputációjának sárba dobásával támogatott és keresztül vitt, pártunk minden tiltakozása, minden panasza és minden jogos kérelme dacára?

Schmausz urnak egyedüli mentségére szolgálhatna azon körülmény, hogy tudunkkal ez volt az első tisztujtás, melyet alispánkodása alatt foganatosított, vagy pedig menthetné magát azzal, hogy a választásra vonatkozó iratok összefüggését, azok tartalmát és mibenséget nem tanulmányozta át kellőleg.

Az első ok nem ok, mert a ki mily hivatalt elvállal, az azzal járó teendőket ismernie, a törvényt pedig éppenséggel tudnia kötelessége, különösen a megye első tisztviselőjének, az alispánnak. A második ok pedig egyenes vád, melynek súlyától a hivatalos kötelesség mulasztása vádjának mellőzésével sem szabadulhat; de nem is lenne e mentség őszinte, mert ilyesmit attól, a ki oly hangos frázisokban hirdeti a törvény megtartását, a polgárok kölcsönös jogainak tisztelgetését és a ki eljárásának áldást árasztó eredményét előre hirdetni önszemrehányás nélkül nem átalja, várni nem is lehet, mivel különben e föltevés és várakozás a megrögzött rossz szándékot sem zárna többé ki az alispán ur részéről, a ki a tisztujtás megnyitásánál egy egész skálával fölemelte hangját, csakhogy elhiggyék fölöle, hogy nem másként gondolkozik és tervez, mint a hogy beszél. Bizony nem lehet ezt menteni, ha minden jóakaratot összpontosítanánk is véleményünk megállapításánál. Hanem igenis ellenkezőleg minden szava, minden tette és minden intézkedése arról tesz tanuságot, hogy az alispán tervszerűleg cselekedett, öntudatosan követte el a visszaéléseket és törvénytelenégeket.

Avagy mire mutatna egyébre az, a mit az egész tisztujtás szék alatt elkövetett, egyrészt azon erőszakoskodásával, melyet Szabó László országgyűlési képviselővel szemben tanusított, midőn tőle a szót megvonta és a tárgyhöz szólni nem engedte azon indokból, hogy a tisztujtás szék tartama alatt semmi irányban senkinek föl szólalni nem szabad, és azon ígéretének megszegésével, mely szerint az ellenzék föl szólalása folytán kijelentette, hogy a lemondott tisztviselők a választásban részt venni nem fognak és mégis tiltakozás ellenére minden szavazásnál mindannyian kivétel nélkül szavaztak a jelöltekre?

Hát ahhoz mit szól az alispán ur, hogy míg a törvény világosan azt rendeli, hogy a tisztujtás napja a képviselőtestület megalakulását követő valamelyik napra tűzendő

ki, addig nálunk a tisztujtást a képviselőtestület megalakulásával egy időre tűzte ki? Pedig a törvény megsértésén kívül ezen indokolatlan és rögtönzött kitűzés többek közt még azon jogsérelemmel is egybe volt kötve, hogy néhányan a képviselők közül az idő rövidege miatt meghívást sem kaphattak és így meg sem jelenhettek.

Mert nem akarjuk föltenni, hogy szándékosan maradt el az illetők behívása. Miben lelheti magyarázatát a tisztujtó széknek éjjeli 12 óráig együtt tartása azon alispán által, a ki három egész hónapon át egy mozdulatot nem tett a tisztujtás előbbvitel érdekében, a ki öt hetet nyugalmasan el tudott tölteni a fürdőn és még egy másik hónappal megtoldotta azt az időt, a mely már különben is undorodásig meggyűlöltette a lakosság előtt az indokolatlan huzavonát? Ügybuzgóság nem lehet, mert ez esetben a tétlenül eltelt három hónapról tisztességgel számot nem adhat, mivel, ha ily foku hivatalos buzgalmat követel a tisztujtás ügye, akkor kötelességében állott volna az alispánnak a tétlenül eltelt három hónap alatt fönnforgott akadályoztatása folytán a törvényhatóság közgyűlésétől helyettesítését kérni. Ha pedig nem volt sietős a három hónap alatt, akkor miért hajtotta most oly rögtönösen, a törvény megsértésével is keresztül, az idősebb képviselőket egészségükben támadva meg az éjjelig tartott gyűléssel és lelkiismeretlenül kiteve a képviselőket járványos időben oly folytonos együttléttel folytán megromlott és nagyobb veszély nélkül nem is szellőztethető terem fertőztető levegője beszívásának és oly megbetegülés esélyeinek, melyeket más helyen mindenkor számba szoktak venni és mely esélyektől és hátrányoktól a gyűlés közönségét kötelessége megóvni az elnöknek, ha mindjárt alispán is.

És mindezeket látnunk és tapasztalunk kell azon alispántól, a ki tudja, kik azok, a kiket ily erőszakos módon protegált a város világos kárára, vagyonának elharcolására és a közélettelenség tovább szítására, bizonyára nem egyéb célzattal, mint csupán azon vak pártérdekből, hogy fönnálló uralmukat a személyes jogok lábball tiprása, a törvény és közóhaj szándékos mellőzésével, egyedül öncéljaik biztosítására használják föl, nem rettenve vissza semmitől, még a becsület és adott szó beszeplősítését l és a külső dekorumnak sárral való bemocskolásától sem.

Ha nem biznánk a törvényben és a felsőbb hatóságok törvénytisztelében és igazságszeretében, örökre idegeneknek kellene magunkat tekintenünk városunkban és a mostohaság keserű falatján tengődnünk és lemondanunk mindenről, a mi jogos törvényes és a jövő esélyeire biznunk e város sorsát. De mert oly kiáltó az igazságtalanság, oly kézzel fogható a törvénytörés és annyira kéri az események sorából a részrehajlás és pártvakság, hogy a törvényes fórumnál keresendő orvoslás elnyerése iránt ily tapasztalatok után sem kételkedhetünk, és

mert nem hihetjük, hogy az új községi törvényvel annak mindjárt kezdetben alkalmazásával tanúsított ilyen nagymérvű visszaéléseket az ország közvéleménye közönyösen fogadja, sőt bizton elvárjuk, hogy az országos sajtóban is kifejezést nyerend a közvélemény amaz irányulata, mely emlékébe idézi magának a kormányoknak is azon indokokat, a melyekből amaz új törvény meghozatala annak idejében a törvényhozó testületben oly komoly ellenzésre talált, és melyek mindenkébből az alkotmányos szabadság iránti féltékenység, az önkormányzat megsemmisítésének játkiáltásai hangzottak ki, ilyen eljárásokra gondolván a törvényhozó-testület tagjai, a minő eljárást Bács-Bodrogmegye nagyobb dícsőségére annak alispánja Schmausz Endre Zentán elkövetett.

Közgyűlés okt. 10-én.

Gombos Gábor, a város nyakába varrt polgármester, 2/10 órakor megnyitván a közgyűlést, üdvözlő a képviselőtestületet. Az orvosi jelentés szerint az 1—7 éves gyermekek között a gyomor-és bélhurut, a felnőttek között pedig a váltóláz uralkodik, f. hó 7-én a kolera nostras jelentkezett. Gombos előadja, hogy minden szükséges intézkedés megtételre és a megyei hatósághoz jelentés terjesztetett.

Kozics: Éppen én tettem indítványt annak idejében, hogy a város jégvermet építsen és a jégkészületről gondoskodjék. Indítványom egyhangulag elfogadott. És íme, most azt beszél a városban és az egyik lapban is azt olvastam, hogy a város jégkészlete elfogyott, és így a polgármester ur kénytelen volt a koresmárosoktól lefoglalni jégkészleteket. Vajjon mi az oka, hogy a városnak ma nincs jége? Talán a tanács elmulasztotta a jégvermet jéggel megtölteni, vagy mi vette igénybe annyira a jéget, hogy időnek előtte elfogyott?

Gombos: A városnak két jégverme van, egyik a gymn., másik a városháza udvarában, még is töltetett mind a kettő, de folyton nyitvatván, elfogyott és már okt. első napjaiban nem volt jég. Erőszakkal nem élünk, erről csak hallhatott a képviselő ur. Mi két vendéglőshöz fordultunk és ezek megígérték, hogy adnak jéget.

Kozics: Privát ember tud jó jégvermet építeni, a város pedig nem. Többször volt alkalmunk figyelmeztetni a tervszerűen építkezésekre. Gondoskodjék a tanács a szükséges jégmennyiségéről, nehogy súlyos mulasztásról vádolhatóssék.

Dr. Révay: Csak az utóbbi napokban értesültem, hogy a városnak nincsen jége. Nem számíthatunk arra, hogy a kolera fog meglátogatni. A kórház is jul. és aug. havában a magán betegek vették igénybe a város jégkészletét. A privát ember korán reggel nyitja föl jégvermet és az egész napra ellátja magát a szükséges mennyiséggel, míg a város jégverme a nap minden órájában nyitvatik, tehát nem csodálkozom, hogy a jég elfogyott, miután folytonos nyitogatás következtében a meleg behatolván, a jég erősen olvadt.

Az állatorvos jelenti, hogy az állatok egészségi állapota teljesen kielégítő.

A rendőrkapitány jelentése szerint egy ember az Orom alatti vízbe, kettő pedig a Tiszába fuladt, egynek a cséplőgép karját szakította el, Bindis Terézt kedvese agyonlőtte; 9 lovat, 105 majd 300 firt értékű agyéműt, 100 firt értékű zsírt, sok kereszt gabonát, a népkerti kioszkból pedig edényt loptak; a tettesek nem voltak kézrekeríthetők. Több tüzest fordult elő.

A házipénztár állagának előterjesztésénél fölött, hogy a csárdai ut tetele szerint téglára a város 14 ezer firtot fizetett a körkemenésnek. Erre vonatkozólag felszólal Matkovics József, mondván: A csárdai műt annyira botrányos állapotban van, hogy az alispán a düvadaktól tartva nem is mert arra hajtani. A műt embernél magas gazzal van ellepve. Mondják, hogy a téglá jóságától nő oly gazdagon a gaz. Kérdem, miért megy oly lustán a munka?

Gombos: Nem helyesen szólalt föl a képviselő ur. A házipénztár előterjesztésekor csak arról lehet szó, vajjon helyes-e a kimutatás? Míg a képviselő ur felszólalása az építkezésre vonatkozik. Ha interpellálni tetszik, válaszolni fogok. Egy mértőldnyit utat nem lehet egy nap alatt elkészíteni. A hol anyag nincs, nem lehet venni.

Matkovics J.: A polgármester ur válasza se hideg, se meleg. Van-e határidő kikötve az ut elkészítését illetőleg? Ez az ut ügye nevéssé teszi a zentai közönséget. Még egyszer kérdem, van-e határidő kikötve? ha igen, szorításék a vállalkozó annak betartására.

Gombos: Sajnálom, hogy a képviselő ur nem értett meg. Minden 10 nap alatt bizonyos mennyiségű téglá szállítandó, a vállalkozó többre nem kötelezhető.

Matkovics J.: Csak azt mondja meg a polgármester ur, van-e a szerződésben határidő kikötve?

Gombos: Nem emlékszem.

Szárics: A képviselő ur a szabályok értelmében nem tehet önálló indítványt, mert a tárgysorozat lemarad egy pár ember indítványozási viszketege miatt.

Matkovics: Ehhez csak az elnök szólhat.

Szárics: Ügyészi kötelességemet teljesítem. Jogomból semmit sem engedek.

Matkovics: Nem fogadom el a tiszti ügyész ur rendreutását, mert csak mint fogadlan prókátor lépett föl. Kérem a szerződés fölolvását. — (A többség nem kívánja.)

Horovitz számvevő indítványa a pénzügyi bizottság létesítését illetőleg fölolvastatván, felszólal Kozics: Mindenek előtt kinyilvánítom, hogy a képviselőtestület nem tartom véglegesen megalakultnak, és így nincs abban a helyzetben, hogy a bizottságokat megválaszthassa, tiltakozom, hogy a képviselőtestület a végleges megalakulás előtt bizottságok választásába bocsájtkozzék. De itt új bizottságról van szó. Meg szoktam hallgatni öntudatomat és lelkiismeretemet, mielőtt valamihez fogok, így teszek most is, midőn a javaslatot ellenzem. Meg kéni kellene a képviselőtestületet, hogy ne engedélyezze a pénzügyi bizottságot, ne hogy megkönnyítsék a kiadások eszközölését. Indítványom mellett szól a mai nap fölmerült jégverem kérdése is. Bizottság kevésbé akadékoskodnék a kiadásoknál. Még inkább ellenzem a bizottságot a mellette fölhozott indokra való tekintetből. Ugyanis azzal indokolja a javaslat, hogy a bizottság létesítésével nem vethetnék föl oly sürűn a bizalmatlanság kérdése. Ezzel azt akarja mondani a javaslat, hogy a képviselőtestület nem hivatnak a jövőben, hogy a tanács javaslata és Kozics — egy Kozics — véleménye között válaszson. Éppen a képviselőtestület részéről eddig tanúsított magatartás miatt nincs szükség a pénzügyi bizottságra, sőt egyenesen veszedelmesnek tartom. Az 500 ezer firt jövedelem nem ok arra, hogy parádésak legyünk, sőt a pénzügyi állapot a legtakarékosabb gazdálkodást követel.

A ki tisztaban van a pénzügyi bizottság fontos szerepéről, a ki tudja, hogy az országgyűlésen mily körültekintéssel választatnak meg annak tagjai és hogy hányszor vetik föl a tarca-kérdést, az nem fogja a javaslatot abból az indokból elfogadni, hogy a jövőben ne 200 ember — már t. i. a képviselőtestület — kötekedjék, hanem a pénzügyi bizottság intézze el a penzkérdéseket. Manapság a tanács az adósságsinálás szerepére vállalkozott, a pótdó behozatalát könnyebb 6—12 tagból álló pénzügyi bizottsággal, mint a képviselőtestülettel elfogadtatni; mert a jól (?) megválasztott tagok lelkiismeretök párkányára akasztják a felelősséget, míg a képviselőnek szívét csavarja. Ujlag indítványozom, ne fogadja el a képviselőtestület a javaslatot.

Dr. Spitzer: Az előttünk fekvő javaslatnál úgy vannak, mint a mohamedánok vannak a koránál. Mohamed vallása nem enged más könyvet olvasni a koránál, ugy okoskodván: vagy benne van, vagy nincs a koránban; az első esetben fölösleges, a másodikban veszedelmes. Az előterjesztett javaslat szerinti pénzügyi bizottság vagy a képviselő jogait akarja gyakorolni, vagy ezeknél is többet. Az első esetben fölösleges, a másodikban veszedelmes, a mennyiben a képviselő jogainak csorbítását célozza. Az ilyen javaslat szigorú bírálat alá bocsájtandó, mert fontos, messze kiható hatáskörrel ruháztnék föl, ha helyesen meg nem állapítjuk a hatáskört, a pénzügyi bizottság nagyon könnyen összeütközésbe jöhet a képviselőtestülettel vagy a tanácssal. — (Ez utóbbitól nem kell tartani, mert hát tudja Pál, mit kaszál. Szerk.) A javaslat fölületesen lévén indokolva, egy bizottság kiküldését indítványozom, mely a pénzügyi bizottság hatáskörét tüzetesen megjelölne.

Matkovics J.: A polgármesternek joga és kötelessége lévén két bizottsági taggal bármikor megvizsgálni a pénztár állapotát, ezért a javasolt pénzügyi bizottságot fölöslegesnek tartom. Képviselői jogomból nem engedek el semmit. Ellenzem a kérdés alatti bizottság létesítését.

Kohn S. arisztokratikus hanghordozással: Üdvözlöm az eszmét. Elvoltam készülve az ellenvetésre, de ilyenre nem. Oly fontos és soknemű kiadásai vannak a városnak, hogy csodálom, mi szerint előbb nem létesítették a pénzügyi bizottságot. (Mi pedig egy csöppet sem csodálkozunk a fölött, hogy K. csodálkozik. Mert hát ő olyan bizonyult, mint a ki úgy megalkuszik a becsületre, akár egy métermázsza buzára. Szerk.) A pénzügyi bizottság éppen úgy nem csorbítja a képviselőtestület jogait, a mint ezt az iskolaszék

sem teszi, mert hát a képviselőtestület kebeléből küldetik ki. Csak azt kérdem, vajjon a költségvetés készítésével is a javasolt bizottság bizatnék meg? Ha igen, akkor elfogadom a javaslatot, annyival is inkább, mert kiadással nem fog járni, tagjai nem huzván fizetést. Azt hozták föl a tulsó oldalról ellene, hogy létesítésével könnyebben lesz a város pénze kiadható. Ez az okoskodás az egyszeri menyasszonyt juttatja eszembe, ki azért sirt, mert attól tartott, hogy születendő gyermeke fejére esik a balta. (Ez mesének annyira jó, a mennyire fejére eset K. általi elmondása. Szerk.)

Zsarkó A.: A kik lelkükön, nem ajkaikon viselik a város ügyeit, azok elfogadják a javaslatot, annyira indokolt. (Persze közjegyzői \$-sal, mint ama bizonyos póttagoknak rendes képviselőkké nyilvánítása. Szerk.) Kozics ur azt mondta, hogy ez az oldal mindenre Ament mond, ők is csak magukat tartják becsületes embereknek. (Eszt a jogot még egy Zs. kétségbe is vonja. Szerk.)

Dr. Spitzer: Nem lévén megmondva, vajjon a kérdés alatti bizottságnak lesz-e intézkedési joga; ebből nagy baj származhatván, ujlag ajánlom indítványom elfogadását.

Horovitz B.: Azt hittem, hogy az ellenzék pártolni fogja a javaslatot. (Mi tudtuk, hogy H. a bátyó, osztani fogja az őcs tervezetét. Szerk.) Nem vártam, hogy éppen Kozics ur ellene fog szólni. Minden rendezett tanácsú városban van pénzügyi szakbizottság. Elérjük, hogy a tanács ellenkező véleményben lesz a bizottsággal. (Ezt már H. ur engedelmével tagadni merjük. Szerk.) A bizottság önállóan nem járhat el, javaslatai fölött iteletet fog mondani a közgyűlés. (Már t. i. a mamelukok. Hiszen éppen ezért nem kell nekünk. Szerk.) Nagyon melegen ajánlom a javaslat elfogadását. (Hány foku a meleg az érdekskálán? Szerk.)

Matkovics J.: Ha biztosítanak arról, hogy a javasolt bizottság csak indítványozó és nem egyszersmied rendelkező hatáskörrel fog birni, akkor elfogadom.

Kozics: Kohn ur — Mikosevics által adott jelle a bedresszirozottak orditoznak. — Kozics: Handabandájukkal nem érik el céljukat. En tisztelem a mások jogait, az enyémet is tiszteljek. Nem Mikosevics véleménye ellen akarok felszólalni, tehát ne kanalazzon. Kohn ur egy kis elmefuttatást a kis gyermek fölött volt szives megereszteni, én pedig arra a rohamos haladásra vagyok bátor figyelmét föl hívni, hogy 12—14 éves gyermekek szivarozva készitik penzumaikat. Így vagyunk a pénzügyi bizottsággal is. Egyetlenegy indokot sem hoztak föl mellette. Vannak emberek, kik igen mélyen be szoktak markolni a város ügyeibe, erre nem akarok egygyel több alkalmat szolgáltatni. Mindenki emlékszik, hogy a hibbizottság is, még pedig minden rendelkezési jog kizárásával, mégis rendelkezett. (Még pedig a 40 ezertől 80 ezerig. Szerk.) A jövedelem elköltése nem kerül nagy fejtörésbe. A tanács a pénzügyi bizottság segítségével akar penzzavarán segíteni.

Mikosevics: Ne csodáljuk. (De el vannak ezek a talmi szabadelvűek csodálkozva! Szerk.) hogy nem fogadják el, pedig ők indítványoznak két hét mulva, hogy vizsgálják meg a pénztárt. (Már dehogyan kívánjuk. Hiszen tudjuk, hogy üres a ládafia. Szerk.) Bizalmi férfiakra van szüksége a tanácsnak hogy ne gyanusittassék. Nekünk van okunk a közköltésőtől tartani, mert birtokunk van. (Pfu! Szerk.) Kozics ur mitől fizetne közköltésőt.

Braun Soma: Helyeseltém, hogy küldésék ki egy bizottság és hozzá sem szólok a kérdéshez, ha Mikosevics ur nem mondja, hogy ellenőrző bizottság legyen a tanács mellett. Ha a hatáskör megjelöltetik dr. Spitzer ur indítványa értelmében, elfogadom a pénzügyi bizottságot.

Matkovics L.: Az egész indítványt elfogadom, csak Mikosevics urét nem, azt t. i. nem, hogy a pénztárt megvizsgálhassa; csak javaslattevő hatáskörrel ruházván föl a bizottságot.

Mikosevics: En is így értettem.

Vass József: Csak úgy fogadom el a bizottságot, ha minden javaslata a képviselőtestület elé terjesztik jóváhagyás végett és ha a bizottság pártkülönbőségre való tekintet nélkül az arra képesített egyénekből állittatik össze. Mikosevics ur mindenkit kigunyol, pedig ő az, ki leginkább méltó a kinevetésre.

Kozics: En szegény vagyok, ő birtokos. En nem szegyenlem szegénységemet, míg ő nem lehet gazdagságára büszke. (Eppen neki tiltja a tisztesség, dicsekedni. Szerk.) Nem keresem, honnan szerezte. Mondják, hogy volt 40 ezer firtos pöre. De annyit mondhatok, hogy nem irigylem birtokát. (Inkább fakapával kapálunk, mint M. féle módon meggazdagodjunk. Szerk.)

Gombos: Nem ismerik a tárgyat. A pénzügyi bizottság a képviselőtestület jogait nem fogja csorbítani, önállólag nem járhat el, hanem csak megvizsgálja az ügyeket és a tanács a kép-

elismerem, hogy igaz van az exügyésznek, mert hát emberölés vádja alatt áll 1869-től a mai napig, az ügy mindaddig nincs elintézve; mert hát egy nő ellen erőszak kísérletét követte el, miért a megtámadott nő paprikát szórt szeméi közé és az asszonyok seprővel, piszkafával verték őt utcahosszat, ő pedig födetlen fövel menekült; mert hát apósát a halálba kergette; mert hát 1884. évi ápril 3-án d. e. 9 órakor a piacon egy embert orozva leütött. Jó gazda is M., de magának és nem a városnak, bizonyítja a saját virágzó anyagi állapota és a város siralmas helyzete. M. 1881-ben szegény ember volt és már 1883-ban Zentán 12 ezer forintot házat vett magának, 43 lánca földet, melynek lánca 700 frtot ér, hasított ki a járásból, Szegeden pedig emeletes házat szerzett, még pedig a nélkül, hogy örökölt vagy lutrin nyert volna. De hát 1882-ben osztották el a 19 ezer lánca közlegelőt, melyből az árvák egy barázdát sem kaptak és M. akkor városi t. ügyész — mint ilyen — az árvák ügyvédje volt. A városnak elköltötték 250 ezer frtnyi tőkéjét, melyből nem tudnak 100 frttal beszámolni. Mint városi ügyész Tisza Kálmán által menesztetett, bizonyára nem mintha az emberiség eszményképe lehetne. De M. azért mint ilyen a P. N.-ban mégis nyilatkozni mer! Igen, mert, mert hát ő mindenre képes. — Reitmann Ferenc, a „Zentai Ellenőr“ szerkesztője. (Megjegyezzük, hogy a P. N. beküldött közleményünket minden kihagyás nélkül közölte.)

— Az építő iparosok téli tanfolyama* a budapesti állami közép-ipartanodában (VIII. Sándor tér 4. sz.) folyó évi november hó 3-ik napján fog megnyitni a beiratások október hó 15-ik napjától november hó 2-ik napjáig tartanak. A tanfolyam négy téli félévre terjed s évenként november hó elejétől március hó végéig tart; e tanfolyamon az illető építő iparosok rendszeres szakképzést és annak sikeres bevezetése után jog érvényes közműves mesteri bizonyítványt nyernek. Tanulókat félévüknek s 14. életévet betöltött azon közműves, ács és kőfaragó segédek, a kik folyékonyan olvasni, írni és számolni tudnak s legalább egy évig a gyakorlatban működtek. A félévvel jelentkezők erkölcsi bizonyítványt, továbbá főnökeiktől igazolványt tartoznak előmutatni arról, hogy mely idő óta működnek a gyakorlatban és melyik szakban dolgoznak.

Irodalom.

Hogy a közönség izlésének megfelelő szépirodalmi hetilap aránylag rövid idő alatt nálunk is közkedveltségnek s elterjedésnek örvendhet, azt legjobban bizonyítja a „Gondülő“ szépirodalmi hetilap, mely két évi fennállása alatt oly diszes és nagyszámú olvasóközönséget hódított a maga részére, hogy már harmadik évfolyamában a kor szellemével lépést tartó tetemes és meglepő újításokkal lépett föl, ugyannyira, hogy nem csak a hazai, de a külföldi hasonírású valalatok közt is első helyet foglal el. Uj szellemének és irányának jobban megfelelőleg a lap III. évfolyamának első számával régi címét megváltoztatva, ezentúl „Magyar Családi Lapok“ címen fog megjelenni, mint a „Gondülő“ III. évfolyama. Előttünk fekvő első számából látjuk, hogy a szépirodalmi rész munkatársai, miként eddig, úgy ezentúl is hazánk s a külföld legkitünőbb írói lesznek, kikhez méltán sorakozik a legdiszesebb művész-koszorú, kiktől a legremekesebb illusztrációkat közli. A „Magyar Családi Lapok“ III. évfolyamának első száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: „Az elátkozott család.“ Regény, írta P. Szathmáry Károly. — „Magyar nő.“ Költemény, Reviczky Gyulától. — „A utolsó álom.“ Rajz, írta Sikor Margit. — „A sziv vértanú.“ Regény (képpel), írta d'Ennery Adolf, franciából fordította Mártonffy Frigyes. — „Az első tiszteletdíj.“ Rajz, írta Serédy Jenő. — „Halálbüntetések a középkorban.“ Művelődéstörténeti csevegés Dr. R. R.-tól. — Tárca Madarassy Lászlótól. — „Mondd, hogy szeretsz!“ Költemény (képpel), Torkos Lászlótól. — Képmagyarázatok. — A hétről. — Fővárosi hírek. — Hy-men hírek. — Színház, irodalom és művészet. — Vidéki hírek. — Külföld. — Illusztrációk: Két külön világ. A művész jutalma. Mondd, hogy szeretsz! — A borítékon pedig: „Tarka világ“, „Vegezesek“, „Ház és tűzhely“, „Talányok“ stb. alatt a legkülönbözőbb, érdekesnél érdekesebb apróságokat találjuk. — A művelt magyar közönség lelkes pártfogására ajánljuk e valóban kitünő képes szépirodalmi hetilapot, mely egy beltartalom, mint izléses kiállítás és olcsóság tekintetében hazánkban egyedül áll. A „Magyar Családi Lapok“ előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr. Mutatványszámot a „Magyar Családi Lapok“ kiadóhivatala (Budapest, VII., dob-utca 14. szám) kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld.

„Gyakorlati keresk. tudományok.“

E címet viseli a Zachár Gyula tanár, a „magyar pénzügyek országos nyugdíj-egyesület“ének igazgatója szerkesztése alatt f. évi szeptember 1-én megindult kereskedelmi szakfolyóirat.

Az eddig megjelent füzeteket áttanulmányozván, kötelességemnek tartom arról pár megjegyzést tenni a t. olvasóközönség azon osztályának, a mely osztálynak kötelessége e folyóirat fennállásának lehetővé tétele, mert csak ennek segítségével felelhet meg amaz üdvös célnak, mit maga elé tűzött a szerkesztő.

Tudjuk, hogy kereskedelmi szakirodalmunk az amugy is gyér pártolásnak örvendő magyar szakirodalom többi ágai mellett ugyan hátrébe szorul. Az eddig megjelent hasonló, illetve tárgyú szakmunkák csak egy-egy kérdés vagy ág megoldását ölelték föl, de megkülönböztetve e művek nagyobbára iskolai használatra szánták, a gyakorlati élet terén működő és már a kereskedelmi hivatásnak élő nagy közönség alig rendelkezik oly munka fölött, mely a magyar kereskedelmi törvények szellemében írva, őt a haladó kor általános művelődésével szemben, kereskedelmi ismeretei fejlesztése tekintetében fölszínre tartaná.

A „gyakorlati kereskedelmi tudományok“ együtt tárgyalja ama kérdéseket, a melyeknek ismerete ma már minden kereskedelmi alkalmazottól megkívántatik. Tárgyalja:

1. az általános kereskedelmi könyvvitelt (egyszerű és kettős)
2. kereskedelmi okmánytár és levelezést,
3. mezőgazdasági kettős-könyvvitelt, tekintettel a földhasználatra,
4. kereskedelem-ismét,
5. kereskedelmi törvények és szokásokat,
6. hitel-közvetítő intézményeket,
7. nemzetgazdaságtan és pénzügytant,
8. váltó-ismét,
9. a könyvvitelt jogi szempontból,
10. gyári kettős-könyvvitelt,
11. kereskedelmi és politikai számtant,
12. kereskedelmi számtant,
13. áruismét,
14. kereskedelmi történelmet és
15. a pénzügyi üzletvitelt.

Mind ezt oly kimerítőleg és könnyed stílussal, hogy a minden előképzettség nélküliek is igen rövid időn sajátíthatják a benne foglaltakat.

Hogy valóban mily becses bir a folyóirat, csak az tudhatja, ki éveken keresztül foglalkozott a fentiek elsajátításával.

Munkatársai: dr. Bochkor Károly, a budapesti tudomány egyetemen a számviteltan tanára, dr. Gööz József tanár, dr. Kenedi Géza ügyvéd, Lengyel Sándor, fővárosi II. kerületi középkereskedelmi iskola igazgatója, dr. Matyasovszky László tanár, Nevy László, a bpesti keresk. akadémia igazgató helyettese, Roller Mátyás, a bpesti VI. kerületi középkereskedelmi iskola igazgatója, Róser János, a „Röser“-féle keresk. iskola igazgatója, a bpesti kereskedelmi ifjak egylete szaktanfolyamának igazgató tanára, Schneller Alajos, a pesti hazai takarékpénztár főkönyvelője. Tehát az összes magyarországi kiválóbb szakírók, a kik névsorának pusztá fölemítése is elég garanciát nyújt arra nézve, hogy minden fölmerült kérdés a legalaposabb megoldást fog nyerni s a legkimerítőbben fog tárgyalatni.

A folyóirat havonként kétszer (1 és 15-én) jelenik meg 3 iv tartalommal, — színes borítékban — oly beosztással, hogy minden füzet 1 ső 150 íve egy, második pedig más kérdéssel foglalkozik. A harmadik iv „Kereskedelmi és pénzügyi szemle“ cím alatt mintegy mellékiapját képezi s a kereskedelmi és intézményeit szorosán érdeklő dolgokról hoz vegyes értekezéseket, bírálatokat, könyv- és irodalom-ismertetéseket s egyéb apró tudományos irányú szakközleményeket.

E beosztás lehetővé teszi, hogy az előfizető egyszerre két művet olvasva elsajátíthatja azon olvasottságot, a melyet a társadalmi élet megkíván minden művelt kereskedőtől, sőt kereskedelmi alkalmazottól is.

Az egyes tárgyalat kérdések fölött netalán támadt kételyek esetén a „szerkesztői üzenetek“ben készséggel ad fölvilágosítást a szerkesztőség.

Előfizetési ár egy évre — 24 füzet — 8 frt, 1/2 évre 4 frt, 1/4 évre 2 frt. Egyes füzetek 40 kr-ával kaphatók bármely nagyobb könyvkereskedésben.

Ezek után azon biztos reményben zárom soraimat, hogy a zentai s vidéki szakírók nem fogják megvonni e folyóirattól a méltán megérdemelt pártfogást.

K. A.

regényének, mely egyszerre fog megjelenni Parisban, egy hetilapban, s Budapest magyarul a „Budapesti Hirlap“-ban. Ohnet György regényei a „Vasgyáros“, „Serge Panine“, „Lise Fleuron“, stb. Magyarországon is közkezen forognak, s ő náluk mostanság a legnépszerűbb francia író, s méltán. — A másik meglepetés Rákosi Jenő (Sipulusz) egykötetes humorisztikus regénye lesz, mely nagy haladást mutat első regényéhez képest, noha ennek hatása alatt írta már egy igen kiváló kritikus, hogy „Rákosi Viktor nemsokára oly humorisztikus regényeket fog írni, melyek után csak egy tőri magát az olvasó-közönség.“

A „Budapesti Hirlap“ évről-évre gyarapszik erőben, nyer frissességben, másképp szólva: évről-évre elterjedtebb és kedveltebb lesz. A főváros ügyei mellett kiváló tért szentel a vidék eseményeinek, s nincs az a város az országban, hol avatott tollulevelezője ne volna, a ki figyelemmel kíséri a társadalmi és politikai mozgalmakat. Legfőbb ere e azonban pártatlanságában van, s abban a jótékony és áldásos befolyásban, mely a társadalmat átölelő nagy nemzeti mozgalmakban neki vezérszeret biztosít, s a küzködő magyarságnak valóságos központi szervejévé teszi. A lap vezéremberéi Rákosi Jenő, Csukási József és Kaas Ivor báró garanciát nyújtanak arra, hogy a lap valamint eddig, úgy ezután is megorzi politikai és társadalmi függetlenségét, s ezzel igazságosságát. — Előfizetési ára félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., kalap-utca 16.

Az egyetemes Regénytár II. évfolyama most indult meg — Singer és Wolfner kiadásában — Ohnet György a „Croix Mort grófok“ c. kitünő regényével, mely semmiben sem áll mögötte a világhírű szerző előbbi műveinek. E derék vállalat a nyújtott művek kitünőségénél, mint a könyvek diszességénél és olcsóságánál fogva melegen ajánlható a közönség pártolásába. Egy-egy piros vászonba kötöt csinos kötetnek ára 50 kr.

Böszörményi Kálmán Bpsten előfizetési fölhívást bocsátott ki „Postakezelési kézikönyv“ re. Előfizetési ára csak 2 frt az 500 nagy nyolcadrés oldalú könyvnek.

Tokajban „Amor titkai“ című havi folyóiratra hirdetnek előfizetési fölhívást, mely minden hó elején 3-3 ivnyi tartalommal fog megjelenni. Előfizetési ára egy évre 6 frt, félévre 3 frt, egy füzet ára 50 kr, mely postautalványon Tokajba az Aranysas vendéglőbe, az „Amor titkai“ kiadóhivatalába címzendő.

„Jó zsi és Erzsike.“ A gyakorlati paedagogia egy új vállalattal gyarapodott a folyótanév elején, a „Jó zsi és Erzsike“ című gyermeklap megindulásával. Hézagpótló lap ez, mely a gyermekek értelemvilágát és ismeretkörét könnyed modorban mintegy mulattatva kívánja fejleszteni, s a gyermekek számára van ugyan írva, de a gyermek nevelésével öntudatosan foglalkozó szülők és nevelőknek helyes tájékozást nyújt ügyesen pointrozott rovatai által. Ismert toll szerkesztője Györgyóssy Rudolf a lapot két fő részre osztja: ismeretterjesztő és vallás-erkölcsi részre. Mindkét irány jeles erők által van képviselve; a derék szerkesztő neve mellett ott találjuk Pósa Lajos egy hangulatteljes költeményét, Decsi Géza didaktikai költeményét, „Jó zsi és Erzsike a nagyvilágban“ című ismeretterjesztő közleményt, ugyanily célzattal Edison élet és jellemrajzát Schrodtt Györgytől, egy gyermekjátékot László Lajos tornatanártól, virágjátékot Jankai Józseftől Kertay Ede zenekísérete mellett, gyermek talányokat, stb., valamennyi Balló Ede derék kepzőművésznünk szellemes illusztrációjával kísérve. A lap egész évi előfizetési ára 1 frt 20 kr lesz, mely más hasonló irányú lapok között határozottan a legolcsóbb, s a többi lap fölött az az előnye is meg van, hogy csak eredeti közleményeket s rajzokat közöl, míg társai az olcsóság szempontjából külföldi lapok közleményeit és elhasznált clichéket alkalmaz.

Az iskolai igazgatók s tanítók által gyűjtött minden egyes előfizető után a kiadó 20 krt ajánl föl iskolai könyvtarra, szegény gyermekek ruházására, vagy bármily iskolai jótékony célra, mely az előfizetési összeg beküldésekor előre levonandó. Az előfizetési pénzek Endes Dániel címe alatt (Arad, Magyar utca 24. sz.) címzendők. A legmelegebb pártolást kívánunk a derék vállalatnak.

Gabonapiac.

Budapesten. Gyenge kínálat, korlátozott kereslet. Buza 8.95—9.05, tavaszra 9.19—9.21, zab 6.61—6.63, kukorica máj.-jun. 6.27. Zentán buza 8.10—8.20, zab 5.80—5.90, kukorica 5.40 mm.

Melléklet a „Zentai Ellenőr“ 42-ik számához.

viselő-testület elé terjeszti, ezzel csak megkönnyebíti a közgyűlés dolgát, mert megismereti az ügyekkel. Két indítvány van, a tanács elfogadhatni indítványozza a javaslatot, dr. Spitzer ur pedig a javaslat tanulmányozására, a bizottság hatáskörének szoros megjelölésére bizottság kiküldését indítványozza. Szavazás alá bocsájtván a két indítvány, a tanács abbeli javaslata, hogy a pénzügyi bizottság szerveztesse és az 10 tagból fog állani, egyh. elfogadatik.

A számvizsgáló bizottság kérdésénél Horovitz B. azt mondja, hogy nincs szükség a számvizsgáló bizottságra, mert teendőit a pénzügyi bizottság végezheti. (No ez már csakugyan szakértetlen szakértőség. Szerk.) Más feladata van a számvizsgáló és más a pénzügyi bizottságnak.

Zsarkó A.: Az idő előre haladt, egy lapot szavazzunk valamennyi bizottságra.

Kozics: Ha fontosságot tulajdonítunk a bizottságok kiküldésének, akkor nem járhatunk el Zsarkó ur indítványa értelmében. Valóban különös kívánság, hogy most rögtön valamennyi bizottságra egyszerre szavazzunk; ők napokig törték a fejüket, fölünk azt kívánják, hogy rögtön szavazzunk. Ez nem jogos, méltányos, tisztességes eljárás.

Zsarkó: Hogy egy ügyvéd ilyent mond, csodálom, nem ütközöm meg, ha egy iparos beszélne így. Bámulom, hogy K. ur nem tudja, miszerint választás van kitűzve. Ujlag indítványozom, hogy egy cédulával szavazzunk valamennyi bizottságra, az előbbi években is így történt. Hogy he tegik törtük a fejünket a liztán, csak azt bizonyítja, hogy jól választottunk.

Barsi János: Nagyon csodálkozom K. uron, én ki fogom törölni, a ki nekem nem tesz. (A talmiak telve vannak csodálkozással, pedig K. nem új kapu. Szerk.)

Matkovics J.: De sietős a dolguk az uraknak, hogy oly hamarosan akarnak keresztül esni; a kinek nincs ideje, köszönjön le. Nekem is van dolgom és pénz szerzhetnek és mégis itt vagyok. Ha nem lesz ellenindítvány, ugy is a magok jelöltjeit fogják megválasztani. Indítványozom, hogy minden egyes bizottsága külön-külön ejtesék meg a szavazás.

Gombos: A meghívó 4. pontjában meg van mondva, hogy választás lesz, három év előtt is valamennyi bizottságra egy szavazó lappal történt a szavazás. Először a fölött döntünk, vajjon egy szavazó-lappal szavazzunk e és csak ennek eldöntése után arról, vajjon névszerinti szavazással választassanak-e a bizottsági tagok.

Kozics: Csak a tanács javaslatáról van szó a meghívóban, de nem arról, hogy okvetlenül választás is lesz. Valamennyi bizottságra együttösen szavazni törvénytelen eljárás. Névszerinti szavazást kérek.

Gombos: Nem rendelem el a névszerinti szavazást, mert ellenindítvány nem adatott be. Fölolvasom a névjegyzéket.

Matkovics J.: A rendőrkapitány valamennyi bizottságból ki van hagyva.

Gombos: A rendőrkapitány már hivatalánál fogva tagja valamennyi bizottságnak. Ha úgy találják, hogy eljárásom nem helyes, fölbebezenek.

Bergel F.: Ez nem szavazás, hanem fölolvadás.

Zsarkó: Én is névszerinti szavazást kérek. Gombos: Más lizta nem adatván be, nem rendelem el.

Matkovics J.: Itt a névszerinti szavazás iránti kérvény.

Gombos: Nincsenek aláírva.

Matkovics: Itt vagyunk személyesen.

Gombos: Nem fogadom el, a névszerinti szavazást nem rendelem el.

Kozics a karzat felé fordulva: Figyeljen a közönség!

A városra erőszakolt polgármester kinevezte a bizottsági tagokat.

Főorvosi előterjesztés a kolera elleni intézkedések tárgyában.

Dr. Révay: A kolera e leni orvosság szent háromsága: a tisztaság, mértékletesség és lelki nyugalom. Akadémikus fejtegetésének befejeztével előadja, hogy a hullaház berendeztetett, 8 járványbiztos kineveztek, kocsikat fogadtak föl és hogy 2 kolera-nostras és három kolerin-eset fordult elő. Szollár István kolera nostrasban halt meg.

Megyei határozatok Konez József végkielégítése és Hagyó Emilia visszahelyeztetése ügyében tudomásul vétetnek.

Mihálkovics István virilista sága. A főjegyző előadja, hogy Mihálkovicsot a tanács kihagyta a virilisták sorából, a megye helybenhagyta, de a miniszterium fölveendőnek határozta.

Kozics: Fölolvastatni kérem a miniszteri leiratot, hogy tudják, ki lehet virilista.

Gombos: Ez kapric.

Kozics: Visszautasítom ezt a megjegyzést.

A többség nem kívánja a miniszteri leirat fölolvadását. A legvadabbul kapálózott a fölolvadás ellen a vastag pocaku és vékony barázdájú Papp Sebes.

Magyar Bálint magát visszahelyeztetni kéri adóvégrehajtói állásába. A tanács kérelmével elutasítottatni indítványozza.

Matkovics J.: Hozzájárulok a tanács indítványához. Mindenki tudja, minő indokokból lett elbocsátva alkalmazásából.

A tanács az alispán föl hívása folytán egy negyedik adótszti állás rendszeresítését javasolja. Zsarkó: Túlhalmozott teendők indokából még egy adótszti állás szervezésére hívja föl a tanácsot az alispán. Ha fődözet van rá és köz költség nélkül szervezhető, szerveztesse a kérdésben forgó állás.

Gombos: Ha a képviselőtestület a költészet keretében marad, akkor nem lesz köz költség. (Mintha bizony eddig a közgyűlés és nem a tanács lépte volna át a költségvetés sorompóit!! Szerk.) Helyiség tekintetében vagyunk szűken, utasítsa a képviselőtestület az építészeti bizottságot, hogy a rekonstrukciókra vonatkozólag javaslatot terjeszzen a közgyűlés elé.

Szárics: A hivatalok annyira túl vannak terhelve, hogy nem lehet dolgozni, már egészségi szempontból is türelhetlen az állapot. (Meglátszik, Szinte megesis a szívünk. Egy vagy két hivalt ki kell helyezni. (Vagy inkább egy két hivaltokot. Szerk.)

Gombos: Azt hiszem, bizassék meg a tanács, hogy a szükséghez képest vegyen ki helyiséget.

Ifj. Papp János: Ne az adóhivatal menjen ki a város házából.

Gombos: Nem is arról van szó; csak olyan hivatal, melylyel a közönség kevésbé érintkezik.

Levélárnoki állás. Matkovics J.: Mint ügyvéd hozzászólok e kérdéshez. A helybeli járásbírósnál van 13 ezer polgári, 4 ezer büntető, 3 ezer kisebb polgári, összesen 20 ezer szám, és mindez egy kiadó egy napidijjással végzi és rendszerben van az irattár. Míg a városnál alig van több 15 ezer számmal. A jbrósnál sokkal komplikáltabb a kezelés, mint a városnál. Bizassék meg a polgármester ur a vizsgálattal, vajjon hanyagság oka-e a rendtelenségnek. Meg van az erő, hozzá rendbe egy napidijjással. Uj állás szervezése új kiadással jár és nem szabadulhatunk a köz költségől.

Kozics: Azt mondták, hogy külön levélárnok nélkül zavar áll elő. Én azt tapasztaltam, hogy az egyes referensek rendtelensége okozza a zavart. A levélárnoki teendőket játszva elvégezheti a kiadó rendtelenségről tulajdonképen nem is beszélhetünk. Az új állás rendszeresítésével fölösleges kiadással terhelnék a várost.

Zsarkó: Jólesik hallanom, hogy van erély a városházában és jó rend a levélárnokban, holott ezelőtt éppen azok az urak emeltek folyton panaszt.

Matkovics és Kozics: Ez nem áll. (Azaz hogy Zs. hazudik. Különb ez nem az első. Szerk.)

Zsarkó: A jbrósnál nem egy díjnak van. (Persze hogy nem, ezt nem is állította senki, hanem azt, hogy a kiadó és egy díjnak. Szerk.) A levélárnoki állás nem nagy teherrel, csak 35 fitt külföbözettel jár. A városi levélárnok fontosabb a jbrósnálnál; még ha köz költség árán is, mégis szervezendő.

Szekfü főjegyző: A megye nem ok nélkül sürgeti a levélárnoki állás szervezését. (Persze hogy nem, most már azért is, hogy bizonyos irásban adott ígérteit beválthassa. Szerk.) Az alispán ur zavarosnak találta a levélárnok állapotát, a kiadó egymaga nem bírja elvégezni. Zenta tör ténelme a levélárnokban van letéve. A forradalom alatt sok okmány semmisült meg. Tóth György rendezte, de a tisztogatás alkalmával a nagy tömeg irást a padlásra vitték, szétszedték, én verschlagokba rakattam és leszegeztettem. Most össze van zavarva, szükség van szakavatott rendezőre. A kiadó egyénisége ellen nem szólok, ő jó kiadó, de a kisbírók mászkálnak a levélárnokban. Ezért külön levélárnokra van szükség.

Matkovics J.: Nem áll, mit Zsarkó ur mondott. Én soha sem emeltem panaszt a levélárnok ellen. Zs. ur az adótszti állásra kereste a fődözetet, itt meg nem keresi. Egy ember képes elvégezni. De hát a városházánál nagyon nézik a 3 órát, mikor kell bemenni, és még inkább az ötött, mikor lehet már kimenni! Csak dolgozni kell lelkiismeretesen és nem lesz szükség új állásra. (Nem is arra van szükség, hanem bizonyos kedvesnek van szüksége állásra. Szerk.) Azt mondta a polgármester ur, hogy ha másképp nem rendelkezik a képviselő-testület, akkor nem lesz köz költség, különben igen. Én attól tartok, hogy se kiadó, se levélárnok nem lesz, de igenis köz költség.

Braun Soma: A járásbírósnál a kiadói és levélárnoki teendőket a kiadó egy díjnak segítsé

gével végzi, pedig legalább is háromszor annyit a kiadói teendő a jbrósnál, mint a városnál. A főjegyző ur által említett tisztogatás alkalmával összehányt iratok rendbehozására elégséges egy díjnak, és ez legföljebb egy évig huzna díjazást, míg a levélárnoki állás szervezése mindvégig terhelné fogja a várost.

Kozics: Megköszönöm Zsarkó urnak föl szólalását, mert rabizonyíthatom, miszerint valótlanul állított, midőn azt mondta, hogy én a levélárnok miatt belekötöttem a polgármesterbe. Ha csakugyan lennének a padlásra fontos — Zenta történetére vonatkozó — iratok, akkor szükséges a levélárnok, míg a currens levélárnoki teendők nem kívánják és így csak ideiglenesen alkalmazhatók egy ember, ki azokat az iratokat rendbehozza. De ne szervezzünk egy új állást azért, hogy egy olyan embert megfosszunk évenként 200 fittól, ki erre koránál és családi körülményeinél fogva nagyon is rá van szorulva. Ha az uraknak van kegyeljük, kin segíteni szeretnének, álljanak vele elő, ne áruljanak zsákban macskát.

Gombos: Visszautasítom a gyanúsítást.

Kohn S.: A főjegyző ur föl szólalása után szükségesnek találom az állás rendszeresítését. A mai viszonyok intenek a takarékosagra, a jelenlegi hivataloknak sincs helyiségük, elvileg elfogadom a lokalitás bővítését, de jobb időre halasztassék.

Mikosevics: A törvény megkívánja a levélárnokot, — bár a dr. juni ur mosolyog — vágás akart lenni az alispán ellen, megvédjük.

Kozics: Fogadatlan prókátorra nincs szükség.

Mikosevics: Most csak arról beszélhetünk, hogy mennyi legyen a levélárnok javadalma.

Dr. Spitzer: Nevetésem visszavonom, mert éppen Mikosevics ur igazolta, hogy sokat beszélünk. A törvény ott kíván levélárnokot, hol okvetlenül szükséges, de mi éppen azt vitatjuk, hogy Zentán nem szükséges. A tanács megállhat levélárnok nélkül is.

Kozics: Valaki oldalvágásról beszélt. Igen, rá céloztam.

Mikosevics: Nekem is van jogom valakit pártfogolni, az csak az én szerencsem, hogy a kit én akarok, meglesz, mert az értelmes polgárok mellettem vannak. (Éppen az elszomorító, hogy találkozik képviselő, ki képes egy M-al tartani. Az illetőknek vagy elméjük sötét, vagy lelkiismeretük fekete. Szerk.)

Matkovics J.: Éppen Mikosevicsnak van szüksége az új állásra. (Hogy lekenyerezhesen bizonyos objektumot. Szerk.) Főntartom indítványomat.

Gombos: Már az alispáni föl hívás folytán is szükség van levélárnokra, kinek fizetése 600 fitt lesz. Névszerinti szavazást elrendelem. A kik akarják, igen-nel, a kik nem, nem-mel fognak szavazni.

Igennel szavaztak: Dr. Freund, Deák Ign. id., Gombos Ign., Horovitz B., Örvény, Mikosevics, Rieger Istv., Zsarkó, Bergel F., Biliczky Meny hért, Benes, Erdélyi Lukács, Klenóczky, Kovács P., Kovács Vörös Mátvás, dr. Kuthy, Lebák, Lukacevics Ign., Molnár Gábor Mátvás, Németh Károly, Pap Sebes., Peczárszky Jócó, Polyák A., Rieger Ign., Tóth L., Ujházy M., Rezsnyei, Aulik J., Kohn S., Benedek Gy., Rudics G., Kaszás A., Barsi J., Szűcs L., Gombos G., Boromisza, Szekfü főjegyző, Lukacevics István, Vuits S., Pap A., Peczárszky Gy., Kalmár A., Dudás L., Szárics B., Horovitz L., Jedlicska, Szekfü állatorvos, dr. Freund, dr. Kuthy, nimmel: Gyeves Orbán, Papp János ifj., Bergel F., Burány Dávid, Deák Ign. ifj., Huszák János, Kalmár István Antal, Kozics, Halász J., Kikircs F. ifj., Reszler J., Márkus Orbán, Homolya M., Mucsi Antal, Márkus Károly ifj., dr. Spitzer, Vass József id., Döme Ferenc, Matkovics J., Braun Soma, Andruskó J., Surányi Gy., Bali Sándor, Patócs Gy., Borgyaski Aca. A többségnek kell levélárnok.

Az adai kir. földműves iskolába Ósz Szabó Péter küldetik.

36 tárgy elhalasztásával a közgyűlés 3/4 órákor bezárattott.

Mosakodás.

(Folyt. és vége.)

Azzal is földicsekszik M., hogy neki a közgyűlés köszönetet szavazott. Én még többet mondom: erősen meg is éljeneztek a képviselő, midőn a közgyűlési termet elhagyta, mert örültek, hogy tőle mint ügyészről megszabadultak. Én azonban az 1881. okt. 9-én hivatalosan kiállított jkvi kivonat alapján azt állítom, hogy neki mint t. ügyésznek a közgyűlés egyhangulag bizalmatlanságot szavazott fölötté turpis magaviseletéért.

Azt is mondja M., hogy őt Tisza nem is ismeri, tehát nem is meneszthette. No ez csak olyan M.féle logika. Az ember kétféleképen ismerhet

valakit. Személyesen és hírből. Ez utóbbi éppen elégséges volt a kormányelnöknek arra, hogy M.-ot menesztse. Meg hát T. K. ad annyit a külső dekorumra, hogy nem mindenféle ismerettségel dicsekszik, nehogy rá is alkalmazzák: a madarat tolláról...

Azzal is földicsekszik M., hogy a gymn. testület őt olajba festett arcképével tüntette ki. Ez igaz. A mely testület őt pénzért eszmei magaslaton álló férfúnak mondotta, csak következetes volt önmagához, mikor őt így kitüntette. Eppen az az elszomorító a zentai tanügyre, hogy olyan gymn. testülete és a testületnek olyan feje van, ki képes volt egy tanítóról öt éven át azt referálni, hogy szellemileg képtelen és erkölcsileg méltatlan a tanítói pályára, és sarokba szorítatva parancsszóra kiállította róla a bizonyítványt, hogy minden tekintetben jó tanító. A P. N. t. olvasó közönsége nem tudja, hogy M.-ról és a gymn. testületéről a legjogosabban mondható: kéz kezet mos. A gymn. testület 500 frért vállalkozott a lapszerkesztésre, az ellenzékietek vérg sérttegették, M.-ot és Gombost eszményi magaslaton álló férfiaknak kürtölték; M. és G. jó szolgálataikért fizetésfelelőlést csikartak ki a várostól; a gymn. testület pedig olajba festett arcképpel tüntették ki őket. Most már a nagy közönség jogosan elmondhatja a két egymással megelégedő félről: similis, similis gaudet. Összeillenek. De mi komániájukba nem vágyódnak.

Azt is állítja M., hogy iránta a zentai értelmiség elismeréssel van és őt a polgárság zöme támogatja. Ezt az állítását az 1884. január 30. és jun. 21-iki országgyűlési, az 1885. apr. 23-iki egyházi és az 1886. jul. 20-iki városi képviselőválasztások a leghatározottabban megcáfolják. M. mindannyiszor csak 200 ad magával állhatott a sikra — azaz csak azokkal, kik állami vagy városi szoldot lúznak — és mindannyiszor elbukott.

Azzal is földicsekszik M., mintha ő „évek hosszú sora óta máig is a legkeresettebb ügyvéd” — volna. Majd más alkalommal fogok róla mint ügyvédről megemlékezni, egyelőre csak ennyit jegyzek meg: ha a város leggyűlöltebb embere legkeresettebb ügyvéd lehet, akkor M. az.

Végte azt állítja rólam M., hogy én már mindennemű állásból elesapott egyén vagyok. Nekem eddig csak egynemű állásom volt: a gymn. tanító, — azaz „tanár“-i. 1876. évben választattam a zentai gimnáziumhoz minden protekció hiányában, csupán bizonyítványaimra való tekintetből, sőt diplomás és protegált egyén mellőzésével. Elmozdítottam állásomtól 1879-ben, nem mintha képtelennek vagy méltatlannak találtam volna állásomra, hanem mert az igazgató féltékeny és irigy volt rám, bizonyára nem ostobaságom-, jellembeli fogyatkozásom- és erkölcsi lenségemért, és mert gyűlöltek azok, kiknek tyukszemére találtam hágni. Az illetők, ürügyül használva föl Trefort abbéli rendeletét, hogy a jövőben csakis okleveles egyének alkalmazandók, állásomtól megfosztottak. Hogy ez részükre mennyire embertelen tett volt, legjobban igazolja az, hogy így sehol sem jártak el, sőt ma is százakra megy maguknál a kormány közvetlen felügyelete alatt álló intézeteknél a nem okleveles egyének száma, még inkább az, hogy maga az igazgató elmozdításom után másfél évvel később szerezte meg a kelő oklevelet. 1883-ban lapszerkesztőnek hívtak le Budapestről és a mai napig ez vagyok. Csak ennyiből áll eddigi nyilvános szereplésem.

Nem akarok a P. N.-ből több tért igénybe venni, azt tartván, hogy már ezekből is mindenki híven megismerhette M.-ot és megértheti, hogy miért olvasta tamadásomat a legnagyobb megvetéssel.

Eppen azt tartom magamra nézve a legmegtisztelobbnek, hogy M. oly rettenetesen haragszik rám. Elismerem, hogy méltán. Mert én vagyok az a szerencsés szerencsétlen, kinek bűnül róhatja föl, hogy Zentán és a P. N. utján most már az egész Magyarországon annak és olyannak ismerik, a ki és a minő. Közöttünk csak az a kis különbség van, hogy neki hátrányára, nekem pedig előnyömre van, ha az emberek megismernek bennünket. M.-ot most már olyannak ismerik, ki emberölés és piszkos uton való meggazdagodás vádjával jogosan illethető. En pedig büszke vagyok arra, hogy M. engem tart legveszedelmesebb emberének. Igen, az vagyok, mert se le nem kenyerizhetett, sem meg nem félemlíthetett, de még agyon sem üthetett.

Nem tehetek róla, de inkább leszek olyan irodalmi betyár és szegénylegény, a minő vagyok, — nem olyan azonban, mint a minőnek M. megbélyegezni szeretne, — mert kimondhatlan édes kéjt érzek, ha olyan M. féle vadakat lepukázhatok.

Szentül megvagyok győződve, hogy mindazok, kik ezeket a soraimat elolvasták, mosolyogva fogják mondani: Kéllött ez neked, M.?

M.-nak nem volt elég, hogy gonosz, még neveltséges is lett. Már pedig Vörösmarty szerint „A legszilárdabb ember, kit semmi rémület, maga a halál meg nem tántorít, ha neveltség tárgyává lesz, leveretik, megsemmisítetik, könnyen magyarázhatólag azon okból: mert esze, melylyel az állattól kelle különböznie, kétségbe hozatott.”

Rebus bene gestis — jól végezvén do'gaimat — ajánlom magamat.

Reitmann Ferenc,
a „Zentai E.” szerk.

Különfélék.

— A képviselőválasztás és tisztujtás körül elkövetett törvénysértések tárgyában az okt. 3-iki négyülésből kiküldött bizottság Szabó László vezetésével a következőkből állott: Bozsó János, Csabai Pál id., Csernák András, Gombos András, Huszák Mihály, ifj. Ifkovics Márk, Kalmár Ferenc, Kovács Mihály, Nagy Abonyi László, Szorcsik Pál, Tétsits Sándor és Tóth Antal Abonyi. Dícséretükre legyen mondva, önként vállalkoztak az utra és, áldozathozatalra. A küldöttség f. hó 7-én, esőtörtökön ment Bpestre, 9-én szombaton tisztelgett a belügyminiszternél, ki úgy válaszolt, a mint csak válaszolhatott; a függetlenségi párt, sőt az egész országos ellenzék magáévá teszi a zentai ügyet; a küldöttség Szabó és Tétsits kivételével 10-én, vasárnap, az u'bbiak pedig 12-én, kedden visszaérkeztek. A küldöttség tagjai oda nyilatkoztak, hogy tökéletesen megvannak elégedve az uttal és nem sajnálják a fáradságot és költséget. Mindezekkel csak azért hozakodunk elő, hogy Zenta város nevében köszönetünket nyilvánítsuk az illető uraknak a közügy oltárára hozott áldozatukért.

— Beküldetett nro 1. Nyilatkozat. A „Z. H.” legutóbbi számában egy szerkesztői üzenet olvasható, mely bizonyos G. M. nek szól. Sajnálattal hallottam, hogy a közvélemény engem fél lappangani e szerencsétlen jegy alatt, mire valószínűleg azon körülmény utal, hogy e jegy alatt csakis én irtam néhányszor, ámbar a legszolidabb tanügyi cikkeket, azért kötelességemnek tartom kinyilatkoztatni, hogy az egész dologhoz semmi közöm, mert tulajdonképen nem is tudom mire vonatkozik. A pártkérdések hozzá nem tartozván, nem is foglalkozom velük, tehát a kérdéses G. M. nem én vagyok. Zentán, 1886. okt. 12-én. Grószit Mari. (Részünkről a nyilatkozatot elengedték volna. Nem kísérjük figyelemmel. Mit írnak a szomszédban. Szerk.)

— Hogyan bolondítják a gazdaköröket és mikép akarják ámitani a közönséget? Gombos azzal kecsgetteti a gazdaköröket, hogy ő a város terhére egy millió irtos kölcsönt vesz föl és abból a gazdaköröknek is juttat olcsó kamatra. Mikosevics pedig azt híreszteli, hogy az alispán ugyancsak lefőzte Szabó László országgyűlési képviselőt. Az előbbi fölhitva volna az utóbbit, hogy bizonyítsa be, miszerint a tanács rosszul gazdálkodik és a képviselő irulva pirulva mitsem szólhatván, leült. Pedig hát mindenki tudja, hogy az alispán nemesek hogy ezt nem tette, de a társához, a tisztujtáshoz, még szólni sem engedte képviselőnknek. Sokkal jobban ismeri a közönség Mikosevicsot és Gombost, sem hogy eljársuk jellemzésére a nyomdafestéket pazarolnók.

— Merényi Árpád volt árvaszéki ülnök Szent-Tamason ügyvédi irodát nyitott.

— A szerb hitközség Lukácsévics Miliójt iskolai igazgatónak választotta.

— Az Ujvidéken megjelenő „Branik” című szerb lap földicsekszik, hogy jöllehet Zentának 22 ezer lakosa között alig van kétezer szerb, mégis a két tanácsnoki állás egyikét szerb, a két ülnökinek egyikét szerb, a két pénztári állás egyikét szerb nyerte el. Erre a földicsekvésre ezuttal csak annyit jegyzünk meg, hogy a választás eredménye a legtávolabbról sem bizonyítja azt, mintha a szerbek szellemi és erkölcsi fölényben volnának a magyarok fölött, legkevésbé pedig a megválasztottak. Ez csak azt bizonyítja, hogy a legkevésbé sem állanak azok a rágalmak, melyeket egyik-másik szerb a magyarokra szór. Bizvást elmondhatjuk, hogy a szerbek másképp járnának el, ha ők volnának 20 ezeren, mi pedig csak kétezeren. Intésül elégségesnek tartunk ennyit megjegyezni.

— Jóízű cipót süthetnek abban a város házában! Ugyanis Gombost fölszólitották, hogy váltsa be abbéli gavalléri szavát, hogy nem fogadja el a polgármesteri állást, ha Boromissza rendörka pitányá nevezetik ki De G. hat havi gondolkodási határidőt kért. G. és gavallér. Hogy illik ez össze?!

— Kohn Sámuel t e lapok szerkesztője a mult vasárnap délutánján a Kaszinó folyosóján figyelmeztette, hogy: „Ein Wort ein Mann” — és ezzel bement az olvasó terembe, de e szavak az illető urat önkívületi állapotba ejtették és

összeszólkozott Zettin Ignáccal, ki azt mondta, hogy előtte az nem ember, ki szavát meg nem tartja. Ugyanis K. S. ünnepelesen kinyilvánította, hogy ő pelenkás képviselő nem lesz és hivatalosan le is köszönt, mégis részt vett a tisztujtó, valamint az okt. 10-iki közgyűlésben, sőt oda nyilatkozott, miszerint szerencsésnek tartja magát, hogy Mikosevics-Gombos párti lehet. Csókolózzanak össze! Egymáshoz illenek.

— Beküldetett nro 2. A közhangulat a kaszinót már régóta bürzének tartja, de hivatalosan okt. 9-én, a zsidók hosszú napján avatták föl annak. Ugyanis a mondott napon azért nem adtak a kaszinóban kávé, mert a zsidóknak hosszú napjuk volt. Ugyan mikor deklarálták a kaszinót bürzének? Talán nem csupa zsidó tagjai vannak a kaszinónak? Vagy talán már annyira hatalmasoknak érzik magukat a zsidók, hogy a nem „Ünsere Leut”-ot ki akarják onnan akolbolítani? Választ várunk. X. Y.

— Uj urak. A főorvos 8 kolerabiztost nevezett ki. Ezek már csakugyan kolerás urak.

— Ugyancsak ügyes legények a Jajli gyerekek: itélnek, birságnak, az összeget behajtják egy szuszra. Ugyanis egyik Jajli gyereket ma egy hete az utcán egy kutya a nadrágjánál megfogta. A Jajli gyermek bemegy a kutya gazdájához, itéletet mond öt forint birság erejéig, az összeget rögtön be is hajtotta. Ajánljuk végrehajtónak — Bálint helyébe.

— A gymnázium előtt új járdát csináltak, de nem lesz köszönet benne, mert a víz nem le, hanem be fog folyni.

— A központi népiskolában egy, a modern követelményeknek minden tekintetben megfelelő zeneterem szereltetett föl, melyben Bergel Emil, népiskolai és gymn. hitoktató f. é. november 1-től tömegórákat fog adni. Mindazok, kik gyermekeiket vagy gyámoltjaikat a zongorajátékban taníttatni óhajtják, a fönt kitett napig és helyen jelentkezzenek Bergel Emilnél. Ugyanó a francia nyelvből is fog tömegórákat adni. Tandij a zongoratanításért havi 13 frt, a francia nyelv tanításért 1 frt 50 kr.

— Október 6-án* a helybeli róm. kath. templomban az aradi vértanúk emlékére istentisztelet tartatott. Lichtenstein Ferenc és Vály Gábor kérték föl a plébános helyett a szentmise tartására. A katalikot elővirágokból font koszu ruval ékesítették föl.

— F. hó 5-én* vonult be városunkba a rendkívüli katonai sorozó bizottság. — Mig Braun Izsó, Bergel Ferenc, Goldstein Dávid, ifj. Hacker Béla, Hirschenhauser Manó, Kohn László és más több fiatal ember a késő őszi idő dacára furdore rándultak. Egynemely kukacos f. jú ember a sorozó bizottság be- és a bizonyos fiatal emberek kivonulása között összefüggést keres.

— Kanizsai panasz.* Ó Kanizsáról írják: Szerintem a rendőrség arra való, hogy mindenkinek személy- és vagyonbiztonsága fölött őrködjék. Sajnos, ez Kanizsán nem így van. Ugyanis egy cselédet a szolgálatból elbocsátottam. Többszöri fölszólitásomra sem távozott, sőt mi több, személyem megtámadással, szállásomat pedig föl yujtással fenyegette. Minden bajt kerülendő, irtam a rendőrségnek, hogy ezt a közveszélyes embert, ki hozzá rovott előéletű, tartóztassa addig le, míg az illetékes helyen jelentést nem tesz. Azonban ezt a város érdemes bírja megtagadta, azt mondván, hogy a rendőrség csak akkor tartozik közbelépni, ha a kár már elkövetett. Ebben ugyan a bíró urnak feligmeddig igaza van, azaz csak annyiban, a mennyiben ő az illető fölött itélni nem illetékes, de letartóztatni igenis kötelessége. Azt hiszem, a bajt jobb kerülni, mint azt egyenesen keresni. Szeretném tudni, mit vesz az illető gazda a kár elkövetése után egy cselédén, s mi lesz a gazdaközönségből, ha a törvény is az ilyen lökötő népet pártolja. A törvény ugyan nem pártolja, hanem annak némelyik végrehajtója. Igen, de miért? Azért, hogy a csöcselék azt mondja: „Ez az igazságos bíró, nem az uraknak, hanem a szegénynek ad igazat”, s kiabál mellette torkaszakadtából és emelgeti előtte a kalapot. — Arra, hogy az ilyen gazokat, mint az említett cseléd, üldözzön a rendőrség, arra nem ér rá, hanem hogy az elüljáró urak lovait hajhászssa, arra igenis; ugy gondolom, hogy a város cselédjeit a város fizeti, nem egyes elüljáró ur. Különből nálnak a város háza túl meg van rakva bölcsékekkel, kiknek legnagyobb része nem hogy a törvényben jártas volna, de azt még elolvasni sem tudja. A kivételnek — kik vajmi kevesen vannak — tisztelet. W. M.

— A Pesti Napló* 256. (esti) számából. T. szerk. ur! Mikosevics József volt városi ügyész a P. N. szept. 12-iki (253. regg.) számában azt mondja magáról, hogy ő a legerélyesebben szokott eljárni és töle telhető energiával iparkodik egynek és másnak keresztülvitelére. Készséggel

* A *-gal jelöltek mult számunkból kimaradtak.